

Vi har kunnskapen; hvordan skaper vi endring?

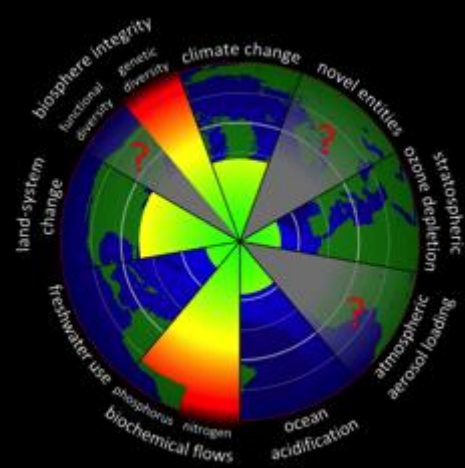

Dag O. Hessen

Inst. Biovitenskap, UiO

**Centre for
Biogeochemistry
in the Anthropocene**

Hva slags kunnskap?

Velkommen til Antropocen

- Atmosfærens CO_2 har nådd 420 ppm, restkapasiteten opp til $1.5^\circ\text{C} = 550 \text{ Gt CO}_2 = < 10 \text{ år}$
- Verdens dyrestand er halvert i løpet av 40 år
Vektforhold mellom landlevende pattedyr:
mennesker 36%, husdyr: 60%, ville dyr: 4%
- Global footprint: årskapasiteten brukt opp 29.07

Verden går ikke under og noe blir bedre....

- Miljøbevisstheten er bedret
- Renseteknologien en bedret
- Sterkt reduserte utslipp av en rekke miljøgifter
- Noen store seire: Forsuring, ozon, visse miljøgifter

“Klima og natur skal være en ramme rundt all politikk”
(Hurdalplattformen)

Både klima og naturtap

Sixth Assessment Report

WORKING GROUP I
The Physical Science Basis

54th Session of the IPCC & 14th Session of Working Group I
26 JULY – 6 AUGUST 2021

CLIMATE CHANGE 2021
THE PHYSICAL SCIENCE BASIS

#ClimateReport

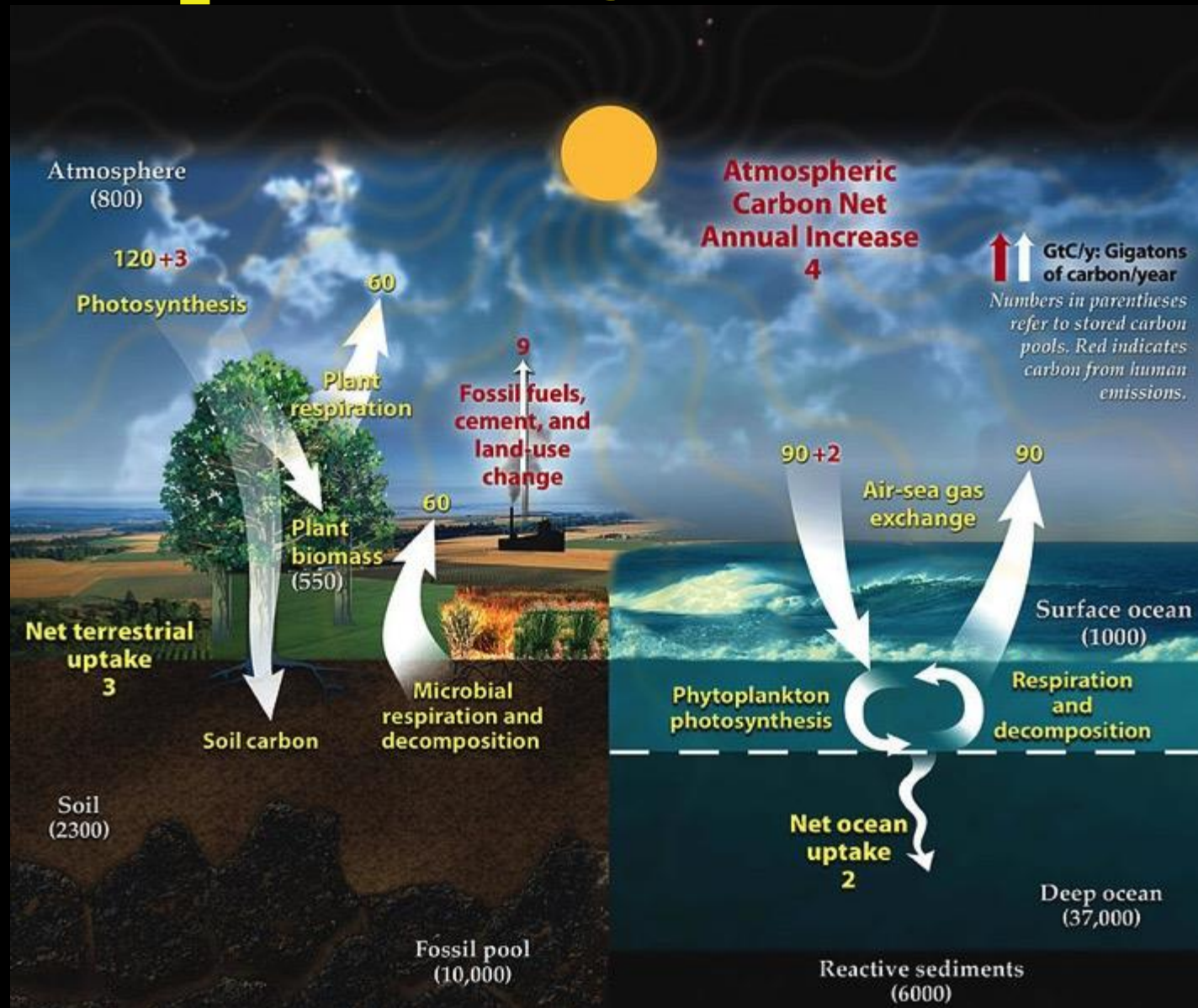
#IPCC

ipcc
INTERNATIONAL PANEL OF CLIMATE CHANGERS

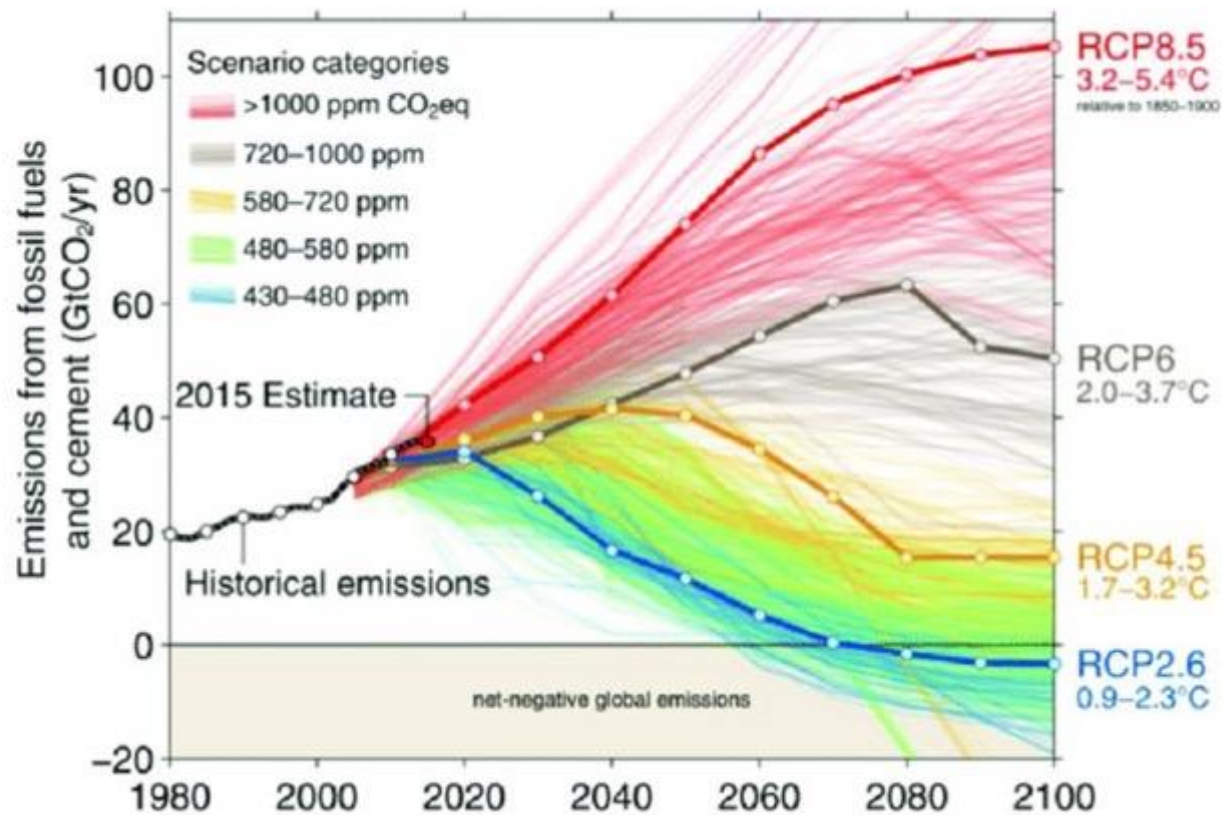
ipbes

CO₂, klima og økosystemer

Klima x inngrep

Hvordan skape endring...

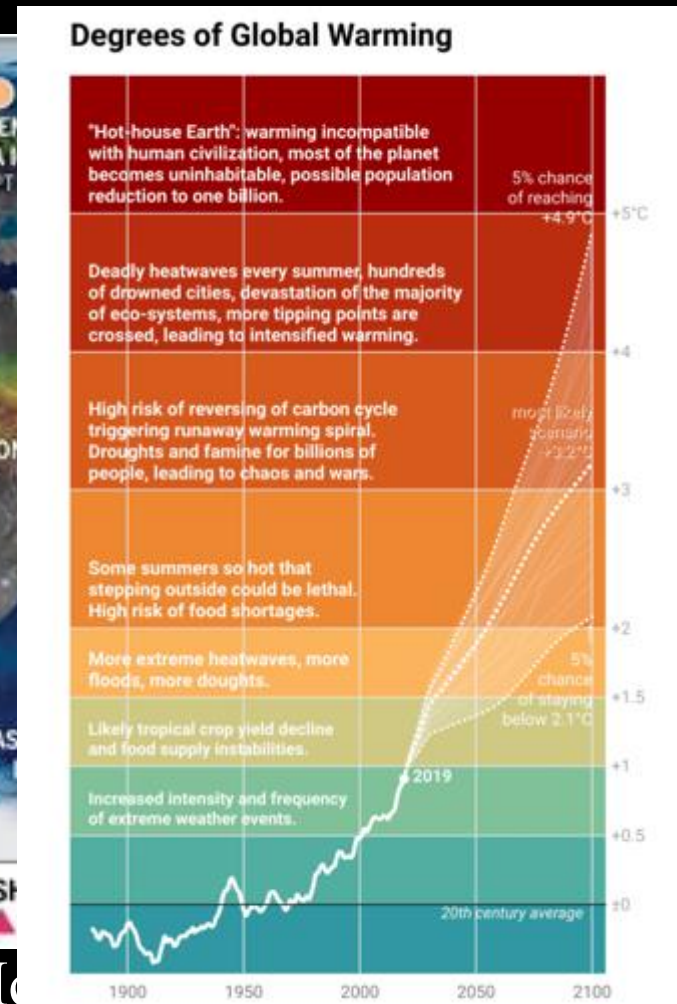

Kunnskap siden 1962 – men laaangsom prosess....

- Kunnskapsmangel
- Ideologisk motstand
- Rasjonalisering av egen atferd
- Shifting baselines
- Vi er ikke evolvert for langsiktighet
- Solidaritet i tid og rom

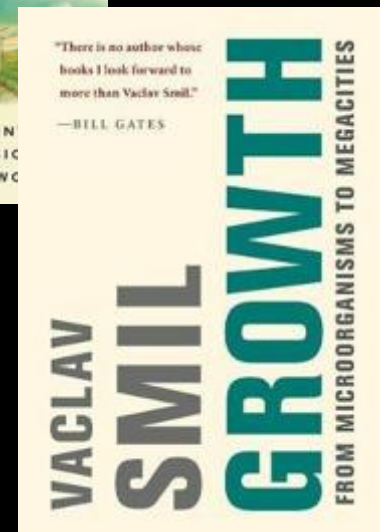
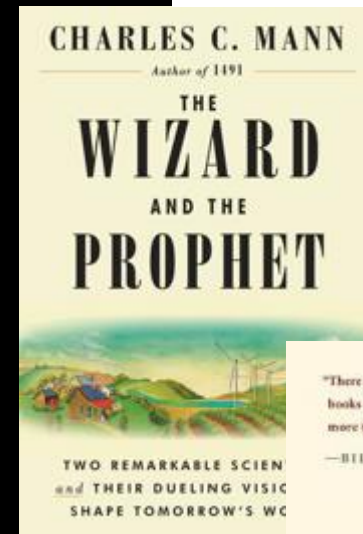
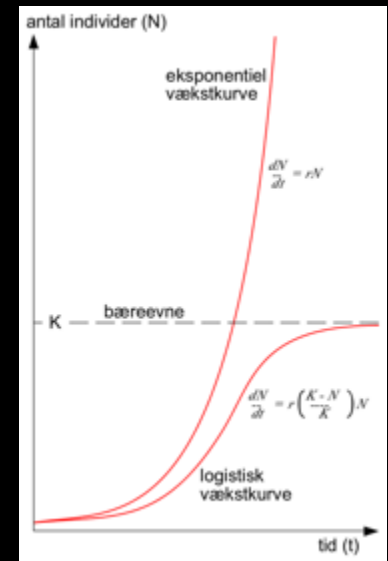

Farlige vippepunkter som “skremsel”?

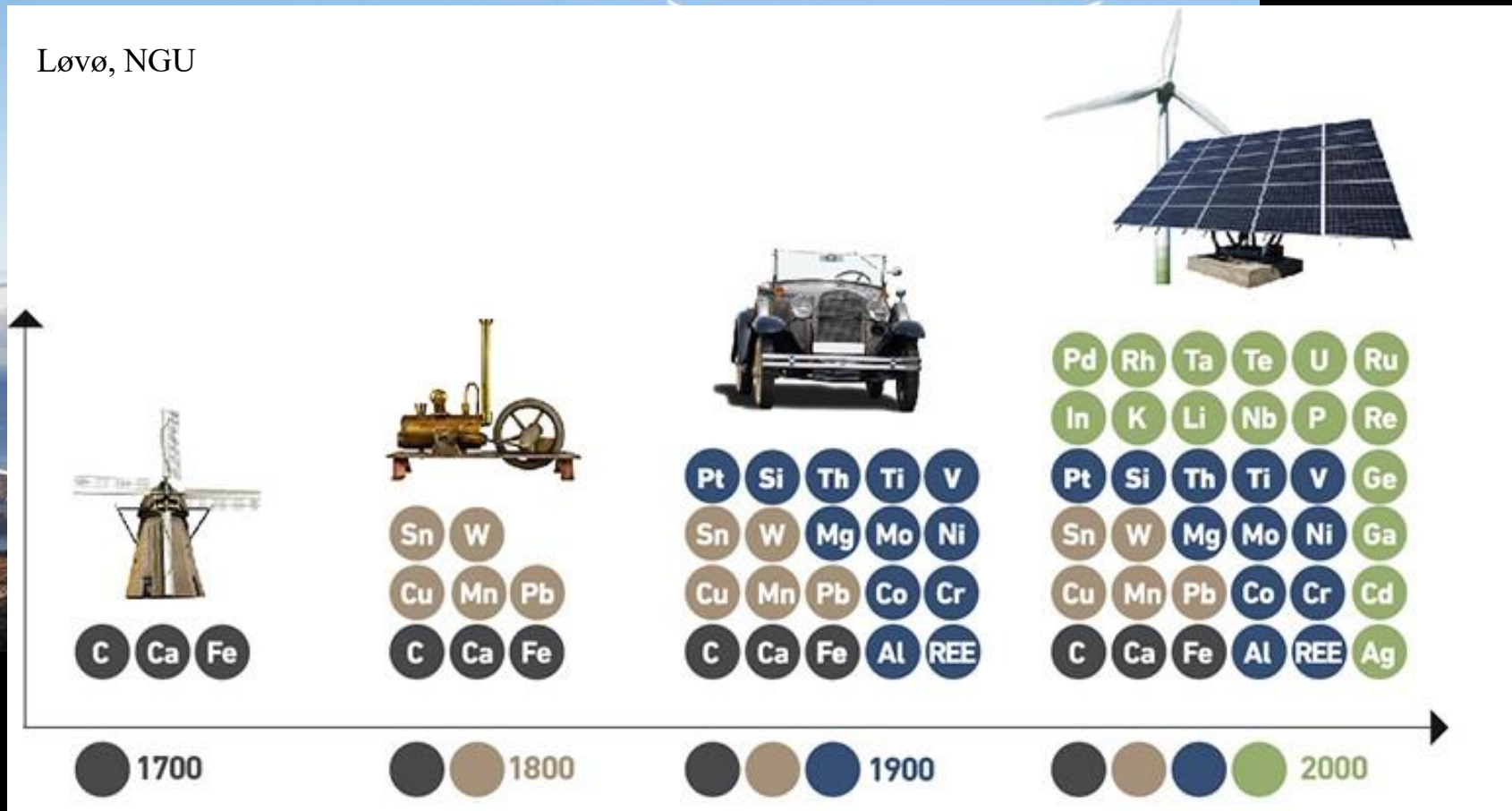
Eller en løfterik visjon om det grønne skiftet?

- Problemene er knyttet til vekst – kan vi også vokse oss ut av problemene?
- Hvor reelt er *frikobling*?
- Næringslivet som veivisere?
- Markedets makt (god tjener, farlig herre), Adam Smith korrigert for eksternaliteter og neddiskontering?

Grønt er ikke alltid grønt

Løvø, NGU

CO₂ kan prises, men hva med natur?

**Boosting investment for
biodiversity, conservation and
nature-based adaptation to climate**

European Investment Bank

Investments October 10 2019

**“ The 'Greta effect' is changing
investment patterns ”**

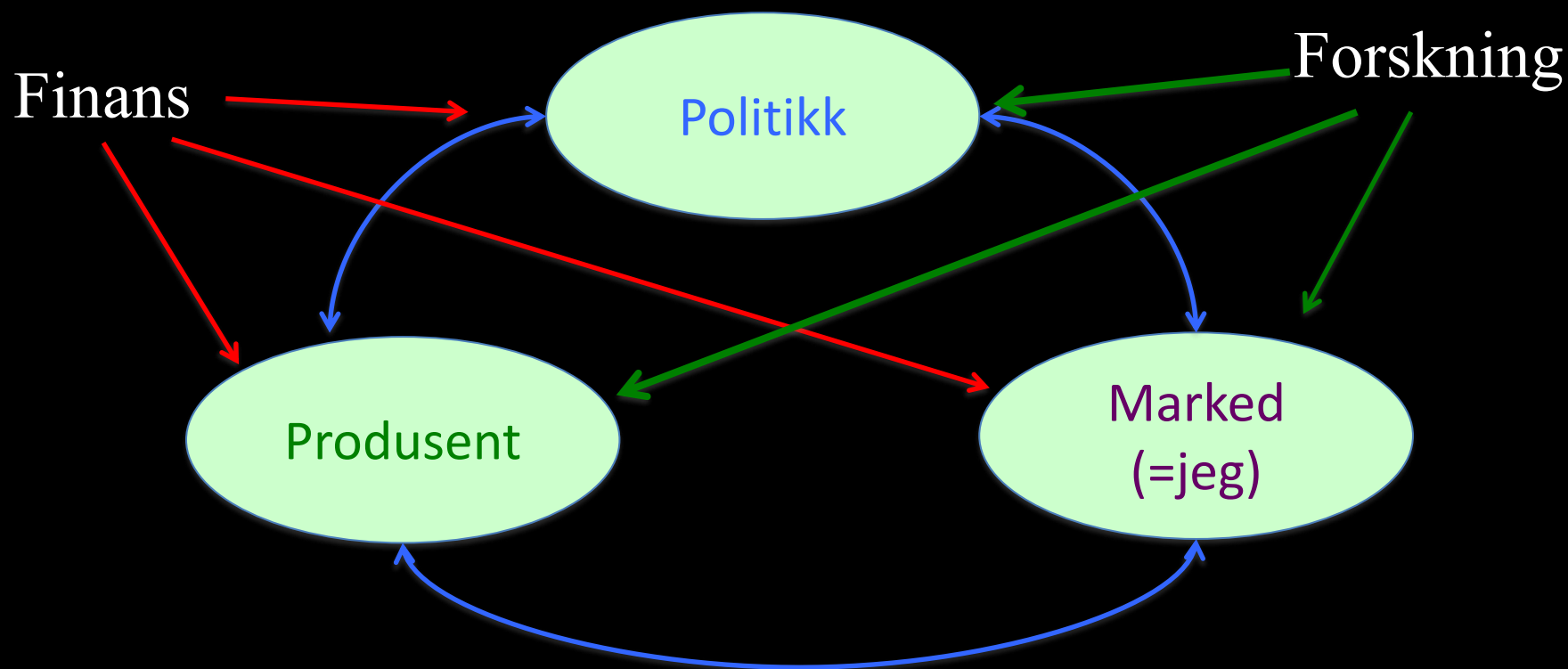
IS THIS GUIDE RELEVANT TO ME?

Tenke globalt, handle lokalt

Forvaltning av nærskoger i Bærum

Hvor ligger løsningene?

Sosiale vippepunkter

**The Greatest
Threat to Our
Planet is the
Belief That
Someone Else
Will Save it**